8 bl.: 1 Fr.

weekblad voor de jeugd

Robbedoes

5e JAARGANG. - Nr. 31. - Afl. 236.
5 AUGUSTUS 1943.

Robbedoes, Ommeganckstraat 21, Antwerpen. - Abonnement : per kwartaal 12 fr. - per halfjaar 23 fr. - per jaar 45 fr. - Postcheckrek. J. Dupuis, Zonen & Co, Nr. 3621.59,

Rakkers, we beginnen maar direkt, want er staan een boel ongeduldige kerels voor de deur ! Vooreerst een reeks uitvindingen en ontdekkingen. De **electriciteit**, **ARIZONA JACK**, uit Hasselt, werd niet uitgevonden maar ontdekt. Waar, wanneer en hoe ? Een zekere Thales van Milete (600 j. v. J. Chr.) kende reeds de electrische kracht van gewreven barnsteen, maar de Engelschman Gilbert (1600) zou deze eigenschap voor 't eerst den naam geven van electriciteit, van het Grieksche « elektron », dat barnsteen beteekent. Later ontdekte men ook, dat op nog andere manieren deze natuurkracht kan opgewekt worden. **Helium** is een edelgas, dit wil zeggen een gas, dat zich met niets verbindt en dus altijd zuiver, « edel » voorkomt. Het werd pas in 1808 door Lockyer ontdekt en wordt vooral gebruikt om luchtballons te vullen, waarvoor het zeer geschikt is, beter dan lichtgas of waterstof, vermits het niet kan branden. Helium wordt gewonnen uit aardgassen, die uit petroleumrijke gronden ontsnappen. Deze gassen bevatten gewoonlijk 2 % van het edelgas. (Je mag je foto zelf op je lidkaart plakken. De hoogste berg is de Mount Everest, hij meet 8382 meter.) Hiermee zijn we aan 't eind van ons rantsoen, niet ?

Toen professor Dr. Röntgen de **X-stralen** ontdekte, **HERKULES** uit Geel, was dit geen toeval, maar wel het gevolg van een langdurig vorschen. Aan dezen edelen man hebben wij heel wat te danken. En wat dan gezegd, **BLIKSEM-JOE** uit Gent I G, van dien anderen beroemden geleerde : **Nobel**, den uitvinder van het dynamiet ? Zijn uitvinding kunnen wij vreeselijk noemen, maar Nobel heeft ook « nobel » werk verricht. Want ziet eens, welke prachtige stichting er door hem tot stand gekomen is : de Nobelprijs ! Deze omvat een jaarlijksche toekenning van vijf sommen, ieder van ongeveer tweehonderdduizend kronen voor hem of haar, die uitmunt in : 1) geneeskunde, 2) natuurkunde, 3) scheikunde, 4) letterkunde, 5) het vredeswerk. Besefte Nobel al, toen hij aldus over zijn reusachtig fortuin beschikte, dat zijn dynamiet den mensch zoo noodlottig zou worden ? Naar het schijnt, zou er gevaar bestaan, dat de Nobelprijs verloren gaat. Want Nobel beschikte eveneens in zijn testament, dat, ingeval de prijzen gedurende vijf jaar niet toegekend worden, zijn erfenis aan zijn erfgenamen toekomt ! En in vier jaar werd er geen Nobelprijs toegekend. Wat zullen die erfgenamen op heete kolen zitten ! (Winnetou heeft echt bestaan en op school mag denkelijk geen enkel kenteeken gedragen worden, dus ook dat van Robbedoes niet.) 'k Wou, dat Snuffeltje nu mocht deelen in dien Nobelschen koek ! 'k Kocht dan direkt, d. w. z. na den oorlog, een **televisietoestel** ! Wat moet dat heerlijk zijn ! **HOCUS POCUS PAS** uit Buggenhout denkt er ook zoo over en zou zoo'n ding wel zelf willen samenstellen... had hij maar een handleiding. Jan, mijne man, zou ruiter worden, kon hij geraken aan een paard ! Doch het paard — alias het handboek — is nergens te vinden !

WILL CLEVERS, een rakker uit Sint-Truiden, begrijpt er niks van, en vraagt, wat zulk televisietoestel eigenlijk is. Welnu, dit is een soort radio, gelijk Marconi uitvond, maar men kan tevens de uitvoerders zien ! Ja, wie is nu weer Marconi ?... Mag ik mijn « edelachtbare » lezers en lezeressen even herinneren, dat hun onderdanige dienaar daar reeds verschillende keeren over schreef... ? Over samenstelling en werking van radio- of televisietoestel gaan spreken, is totaal onmogelijk, rakkers : dat zou een heel boek worden !

Dan is een **handperiscoop** heel wat gemakkelijker te vervaardigen, **KLEINE BEVER 74** uit Antwerpen. Het is de vereenvoudigde vorm van een groot toestel. Eigenlijk is het voldoende, twee vlakke spiegels met een hoek van 45 graden tegenover mekaar te plaatsen. Ook twee prima's, waarvan de doorsnede een gelijkbeenige rechthoekige driehoek is, kunnen gebruikt worden. Mijn Kleine Bever moet maar eens rondsnuffelen om ergens een boek te ontdekken, dat hierover handelt, want meer kan Snuffeltje er niet over schrijven. Onze plaatsruimte, hé ? Nou, veel succes, hoor, een verstandig rakker knapt dat best op !

Een **microscoop** is weer heel iets anders. Het is een toestel, dat een stel vergrootingslenzen bevat, zoodat wij een voorwerp honderd en meer keeren grooter kunnen zien. Sommige onschuldige vliegjes worden de meest schrikwekkende beesten ! De microscopen worden dan ook door de geleerden gebruikt om « microben », kleine diertjes, ééncellige wezens, plantenvezels, bloemen, enz., enz. te bestudeeren. Deze zeer nuttige uitvinding schrijft men toe aan Zacharias Jansen (1590), een brillenmaker uit Middelburg. Anderen beschouwen Cornelius Drebbel als den vermoedelijken uitvinder. Laat het nu Janssens of Peeters of Piet Kwabbernoot geweest zijn... het is om 't even, maar zonder microscoop zou de geneeskunde en de wetenschap bijlange niet zoo ver geraakt zijn als nu. Dan stonden we nog immer voor veel geheimzinnige ziekten als voor een Chineeschen Muur, dan liepen er nog immer wonderdokters rond, die de vreemdste en zonderlingste bijgeloovigheden zouden uithalen om roode koorts, mazelen, pokken of tuberculose te « genezen »... ! Ja, **TECUMSEH DE BERGLEEUW**, Snuffeltje zou je dan nog niet eens wetenschappelijk kunnen verklaren, **hoe... het bier wordt gebrouwen** ! Welnu, we mogen dan geheelonthouder zijn in het vierkant, de biernijverheid is de 2e industrie van ons vaderland ! Wij brouwen — of brouwden — driemaal zooveel bier als de... Vereenigde Staten, half zooveel als Groot-Brittannië, meer dan Frankrijk en het derde gedeelte van Duitschland, dat de kroon spant. Met het verbruik is het eenigszins anders gesteld... Onze dorstige heimat dronk jaarlijks bijna tweehonderd liter, dit zijn circa vijfhonderd « demi's » per kop, de zuigelingen, Snuffeltje, de geheelonthouders en de kwezelkens meegerekend ! In Groot-Brittannië is dit verbruik maar 77 liter en in Duitschland 68. Wie schreef daar weer, dat de Oude Belgen verslaafd waren aan het bier ? ? ? Om al deze « redenen », rakkers, ga ik jullie nog wat over de brouwerij vertellen, hoewel er een geheimzinnige stem mij influistert : « Zeg, Snuffelaar, heb je dit vroeger al niet eens gedaan ? » — Bier wordt gemaakt van graan, bij voorkeur gerst, omdat de gerstkorrel rijk is aan stijfsel, die in moutsuiker verandert tijdens de kieming. De bewerkingen zijn de volgende : 1) Het weeken van de gerstkorrels : Men zet ze onder water (dit wordt verschillende keeren hernieuwd), totdat we de korrels met den nagel kunnen doorsplijten. De brouwer laat het water wegvloeien en het graan enkele uren drogen, waarna : 2) De kieming volgt. De zaden, overgebracht naar de kiemkamers, worden uitgespreid in een laag van ½ meter dikte en aan een temperatuur van 15 tot 20 graden blootgesteld. Gedurende het kiemen scheiden de zaadlobben een giststof af, diastase genaamd, die later het stijfsel in maltose of moutsuiker omzetten zal. Langzamerhand vermindert men de dikte van de laag en zet de rest 2 à 3 maal per dag dooreen. Heel wat werk voor onze brouwersgasten ! Wanneer de kiemen 2/3 der lengte van den zaadkorrel hebben (dit duurt in den zomer zes dagen, in den winter wel twaalf), volgt het : 3) Drogen : op den moutvloer (waaronder men stookt) krijgt het graan een temperatuur, die de zestig graden niet mag overtreffen om de diastase niet te vernietigen. 4) Nu worden de korrels van de « worteltjes » ontdaan, die er tijdens de kieming waren aangekomen, en gemalen tot mout. 5) De brouwer giet het mout in een grooten cylinder en vermengt het met water, dat 50 graden warmte heeft. Nu geschiedt de omzetting van zetmeel (stijfsel) in suiker. Na een half uur opent hij de kraan van den cylinder en laat het mengsel, het zoogenaamde wort, in groote koperen ketels loopen. 6) Dit wort kookt hij vervolgens met de hop, om het een aangenamen reuk en smaak te geven en het tegen bederf te vrijwaren. 7) Daarna brengt de brouwer het wort in koelkuipen. Het mag ongeveer 15 graden behouden voor de . 8) Gisting. De vloeistof wordt gemengd met ½ liter brouwersgist per hectoliter wort en in vaten gedaan om te gisten. Als deze gisting is geschied, hebben we bier. Men brouwt nu bieren met hooge gisting, bij een warmte van 15 tot 30 graden : de vloeistof borrelt en houdt de gist aan de oppervlakte (zoo worden b. v. de Engelsche bieren gebrouwen) en bieren met lage gisting, die traag geschiedt, bij een temperatuur van 5 graden en die de gist beneden houdt (algemeen in Duitschland in gebruik). Dit brengt een groot verschil van smaak teweeg. Onze bierfilosofen, toogstrategen en tafelplakkers zouden echter het biertje zooals het nu is, nog niet lusten, en er vies hun neus voor ophalen, want... het is troebel. Daarom volgt dan ten laatste : 9) Het klaren. Dit gebeurt door toevoeging van een weinig vischlijm in elk vat. Piet Kwabbernoot vraagt zich hierbij af, of het daardoor is, dat het bier aan de glazen plakt...

Rakkers, nu hebben we de dorstige kelen genoeg geplaagd en... we beginnen over wat anders : **de dikke Bertha...** ! Neen, dat is geen lid onzer club, maar een kanon uit den vorigen wereldoorlog, dat zeer ver moet geschoten hebben, hoe ver is niet juist bekend. Verwondert je dat ? Er zijn zooveel dingen, die onbekend zijn en blijven. Wie zou bijvoorbeeld **het wiel** hebben uitgevonden ? Zoo iets eenvoudigs... En toch, onze voorhistorische menschen kenden in den beginne geen wiel, want er bestonden geen wagens en er waren geen werktuigen om het hout, laat staan de metalen, te bewerken. Deze menschen torschten hun zware lasten op hun sterke schouders. Al spoedig echter sleepten zij ze voort, maar er bleef een geweldige hinderpaal : de wrijving met den grond. Hoe dit tegengewerkt ? Ha, hadden ze daar niet opgemerkt, dat, wanneer het onweer over de bergen woedde, de afgekraakte boomstammen zoo maar vanzelf naar beneden rolden ? Dat was dus het eerste wiel : een boomstam ! En ze plaatsten onder een vlot van lichtere stammen twee dikke, die konden draaien... Van dan af kwamen stilletjesaan de verbeteringen... Natuurlijk is het onmogelijk, den geheimzinnigen sluier der oertijden verder op te lichten om te weten, waar, wanneer of door wie deze zoo belangrijke ontdekking geschiedde. Eigenlijk, **PHILIPS DE SCHOONE** uit Hasselt, zou ik van het vijfde werelddeel, **Oceanië** met het « eiland » Australië, hetzelfde moeten zeggen. Inderdaad : deze ontelbare eilanden werden gedeeltelijk ontdekt in de 16e en 17e eeuw door de Portugeezen en vooral door onze dappere Nederlandsche zeevaarders, waaronder de beroemde Abel Janszoon Tasman, die in 1642-1643 Nieuw-Zeeland, het naar hem genaamde Tasmanië, de Tonga, de Fidsji en nog andere eilanden voor zijn rekening nam ! Later stuurden Engeland en Frankrijk er hun ontdekkingsreizigers op af, die de kennis van deze eilandengroepen aanvulden ; Cook, La Perouse, Vancouver, Bougainville, enz. **Mercator** nu, mijn sluwe koning, was een Zuid-Nederlandsche aardrijkskundige, die eigenlijk Geeraard Kremer heette. Kremer werd geboren te Rupelmonde in 1512 en studeerde te Leuven. Hij is de voornaamste kartograaf, die er ooit bestaan heeft, gaf voor 't eerst een grooten atlas uit en vervaardigde voor Keizer Karel twee wereldbollen. De « projectie van Mercator » is wereldberoemd en op zee algemeen in gebruik. Het is de kaart, waarop de breedte- en lengtecirkels rechte lijnen zijn, die loodrecht op mekaar staan. Mercator overleed te Duisburg in 1594.

Onze rakker zou nu ook graag vernemen, wie het **Winterhulpwerk** in 't leven riep. Voor den oorlog bestond het reeds in Duitschland. In 1940 werd het hier opgericht door den heer Heyman, een der meest vooraanstaande personen van het land. De mooie winterhulptijdschriften zullen onze rakkers nog veel meer over dit zoo onmisbaar geworden werk vertellen.

En daarmee zitten we volop in het hedendaagsche leven. Tal van menschen — onze huidige oorlogsmenschen ! — hebben zich zeker reeds afgevraagd, hoe **lijnolie** vervaardigd wordt... Wel, heel eenvoudig, **TECUMSEH** uit Sint-Niklaas. « Zooals andere olie ! » roept Piet Kwabbernoot ! Dat is nu geen antwoord, hé, rakkers ? Daarom zal ik jullie die olie-bereiding even uitleggen : de oliebevattende zaden worden in persen verbrijzeld en uitgenepen en de olie lekt er uit... Deze olie wordt natuurlijk nog gezuiverd, waarna ze voor 't verbruik klaar is. Uit het overschot kan nog een tweede maal door middel van allerlei machines olie gehaald worden, doch deze is van mindere kwaliteit. Ook worden van de geperste zaden veekoeken met een hooge voedingswaarde gemaakt.

Ja, vrienden, onze Tecumseh is zich den laatsten tijd zelfs aan 't afvragen, waar en wanneer de heer J. Dupuis geboren werd ! Bijna of men vroeg naar de geboorteplaats en -datum van Snuffeltje ! Neen, rakker, dat zijn van die geheimen, die nooit verklapt worden... evenals van wie ik reeds de meeste briefjes kreeg. Tusschen haakjes nu : er mogen geen boeken meer door de leden uitgeloofd worden en **KAPITEIN VICKING** uit Hingene wordt leider van de plaatselijke club. En **LISTIGE SLANG IV** uit Mol heeft zoo flink gewerkt, dat hij zijn groote club in drie groepen moet splitsen. Bravo !

Onze **VLIEGENDE ROBBEDOES XI** uit Antwerpen, en al onze leden, kunnen van meer dan één plaatselijke club deel uitmaken. Misschien is dit zelfs wel nuttig voor een stevige samenwerking, want er mogen nooit of nimmer clubs bestaan, die ruzie met mekaar hebben...

Oorlog of niet, onze dichters en teekenaars hebben er het « bijltje » nog niet bij neergelegd ! **BLIKSEM JOE** uit Gent zond mij een mooie teekening en **JAN BREYDEL** uit Lier, die kermisreiziger is, gaf ons een prettig schetsje. **JEFKE RIBEDEBE** uit Esschenbeek schreef een aardig gedichtje, maar dat ie later, als ie wat ouder is, eens opnieuw moet bewerken, dan zal het persoonlijker worden.

Van de dichtkunst komen we op de geleerde woorden, **SLUIPENDE PANTER** uit Antwerpen-Borgerhout. **Anthracolithicum** is een delfstof in den aard van anthraciet, **diluvium** is de oudere grondlaag van het kwartair tijdperk. In deze periode moeten de eerste menschen geleefd hebben. **Andesiet** is een rotssoort, waarin het veldspaat, een rood of witachtig gesteente, veelvuldig voorkomt. Ook **ROBBEDOES** uit Gent heeft 'n paar van die zware woorden : een **ichneumon** is een Afrikaansche kattensoort, die de eieren der krokodillen opeet ! Deze naam wordt echter ook gegeven aan een insectengroep, die wel meer dan vijfhonderd soorten telt. 't Zijn nuttige insecten, want ze verdelgen andere, die veel schade berokkenen aan de planten. Een **chinchilla** is een knaagdier uit Chili. Het leeft in onderaardsche holen en werd vroeger veel om zijn zilvergrijzen, langharigen pels gejaagd. Een nachtreiger nu is een reigerachtige vogel, die, zooals zijn naam het uitdrukt, over dag slaapt en 's nachts op roof uitgaat. (Adressen mogen we niet bekend maken, hoor !)

En nou nog eens even rondzien, rakkers, want ik hoor onze vriend Sjarel daar al. Nog even, Sjarel, nog eventjes maar !

Waarom de **Chineezen** vroeger zooveel vooruit waren tegenover ons en wij hen nu voorbijgestreefd zijn ? Dat ligt in beide gevallen hoofdzakelijk aan hun neiging tot afzondering, welke hen eeuwenlang kenmerkte, **EDELWEISS** uit Heusden. Vroegere eeuwen was het een zeer ontwikkeld volk, en ze hadden niet graag, dat hun kennis uitlekte bij vreemden... Daarom bouwden zij hun beroemden Muur, die den toegang aan buitenlanders onmogelijk maakte. Daarom ook drongen onze uitvindingen niet tot hun door. China is het voornaamste landbouwland, **VLIEGENDE ROBBEDOES XI** (kijk, hier hebben wij hem weer !), alhoewel Zuid-Amerika, Canada en Rusland ook een woordje meepraten ! Het voornaamste **sportland** ? Zou dat Engeland of Amerika niet zijn ? Maar ja, onze **Edelweiss** wist graag nog wat over **azijnkompressen** ! Hoe die gemaakt worden en de verschillende toepassingen gaan uitleggen, zou ons te ver leiden, maar in een boekje over eerste hulp bij ongevallen kan je d'r zeker wat over lezen. En dan hebben we daar nog **TILLY VERMEEST** uit Sint Truiden, die haar vraagjes elders in deze rubriek beantwoord

(Zie verder onderaan volgende bladzijde.)

Robbedoes VLIEGER

VRAGENBUS

Kt. ESNAULT PELTERIE V 3574. — Achterlijsten zijn de liggers, die in de vleugelconstructie den achtersten rand vormen. De Fieseler Storch is een Duitsch vliegtuig, uitgerust met één Argus 106 motor van 240 pk. VB 14.25 - VO 26 - H 3,75 - L 9,74 - LG 915 - TG 1260 - VLB 460 - HG 6400 - MS 210 - KS 160 - LS 38 - Start 65 m. - Landing 25 m.

WILLY PITS V 4579. — Een goed model voor beginnelingen is het zweefmodel « Baby ». Wend u daarvoor tot een firma, die modelvliegtuigmateriaal verkoopt.

J. FLIEGER V 4276. — Berichten, waarbij zekere zaken in ruil aangeboden worden, kunnen niet meer opgenomen worden wegens het misbruik, dat sommige leden van deze rubriek hebben gemaakt.

ROODE RUITER V 4721. — Robbedoes verkoopt geen plannen om vliegmodellen te bouwen. Deze plannen kunt ge echter bestellen bij een gespecialiseerde firma.

Y. CLIPPER V 3299. — In uw gemeente zijt ge het eenige lid van de Robbedoes Vliegclub. De vliegtuigen fabriek Sabca bevindt zich te Brussel (Haren). Ziehier de gevraagde beschrijvingen: Fairey Battle : uitgerust met één Rolls Royce Merlin II motor van 1050 pk. VB 16,46 - VO 39,2 - H 4,72 - L 15,89 - LG 3030 - TG 4900 - VLB 1610 - HG 7620 - MS 415 - KS 320 - LS 97. Bewapening : een Vickers mitrailleur, welke door den schroefcirkel schiet en één beweegbare MG in de stuurhut. De Sabca S. 20 werd beschreven in Robbedoes Afl. 196. De Sabca 40E is een Belgisch vliegtuig, uitgerust met één Renault Bengali motor van 140 pk. VB 11,56 - L 8,95 - TG 2100 - VLB 750 - HG 8500 - MS 345 - KS 270 - LS 100. — Fairey Firefly : uitgerust met één Rolls Royce motor van 480 pk. VB 9,40 - L 7,50 - TG 1520 - VLB 600 - HG 10.000 - MS 359 - KS 288 - LS 105.

G. B. te Ieper. — Om lid te worden van de Robbedoes Vliegclub volstaat het, uw naam, voornaam, volledig adres, geboortedatum, deknaam op te geven en daarbij 0,50 fr te betalen. Indien ge bovendien het kenteeken van de R. V. C. verlangt, moet nog 3,50 fr. bijbetaald worden.

WILL SPAROW V 3582. — Nieuwe Eskaders mogen niet meer opgericht worden. Ook zijn de door u opgegeven plannen niet meer verkrijgbaar.

TOM MORE V 3372. — De beteekenis van deze afkortingen werden in een der laatste nummers gegeven. De eerewet van de R. V. C. is dezelfde als deze van de Rakkersclub.

VALKENOOG V ??? — In 't vervolg niet meer vergeten, uw stamnummer op te geven, hé, vriend. Robbedoes verkoopt geen materiaal voor modelvliegtuigen. Wend u daarvoor tot een gespecialiseerde firma. We raden u aan, het model Baby te bouwen. Dit is voor beginnelingen tamelijk eenvoudig.

R. V., Oostende. — Een modelbenzinemotor moet nu een 7 à 800 fr. kosten.

L. K. SPIT. V ??? — In 't vervolg niet meer vergeten, uw stamnummer op te geven, hé, vriend. Robbedoes verkoopt geen modelvliegtuigmateriaal. Bestel rechtstreeks bij 'n gespecialiseerde firma.

TINGMISSARTOG V 4868. — U antwoorden op al uw vragen zou een 5-tal bladzijden in beslag nemen. We vinden het eenvoudiger, dat u hierover een boek leest. In dit verband is het boek « Grondbeginselen der Luchtvaart » uitstekend.

VUURSPUWER V 3977. — Tot onze spijt kunnen we u de bedoelde foto's niet bezorgen. Indien uw spanlak te dik is, moet ge ze verdunnen. Hiervoor is speciale verdunner verkrijgbaar bij een gespecialiseerde firma voor vliegmodellenbouw-materiaal.

BROKKEL PILOOT 16.630. — Zeker kunt ge ook lid worden van de R. V. C. De voorwaarden zijn : naam, voornaam, volledig adres, geboortedatum en deknaam opgeven en 0,50 fr. betalen. Vraag een lijst der nog verkrijgbare luchtvaartboeken bij een goeden boekhandel. Advertenties of berichten om te verkoopen of te ruilen worden niet meer opgenomen.

BREGUET V 4800. — Nieuwe Eskaders mogen niet meer opgericht worden. Dit sluit niet uit, dat ge nog veel nieuwe leden en lezers voor onze rubriek kunt werven. Afzonderlijk kunt ge dan ook modellen bouwen. Ook kunnen alle leden van de RVC genieten van onzen nieuwen dienst « Correspondentie met Robbedoes Vliegers ».

NOORDSTERPILOOT V 4803. — Kenteekens van de R. V. C. zijn verkrijgbaar tegen betaling van 3,50 fr.

SPEEDY V 4808. — Ge geeft op, dat ge in 1943 geboren zijt. Dit is toch niet mogelijk. Gelieve me eens uw juist geboortejaar mede te deelen. Plannen en materiaal voor het bouwen van vliegmodellen zijn bij gespecialiseerde firma's verkrijgbaar. Een goed model voor beginnelingen is de Baby.

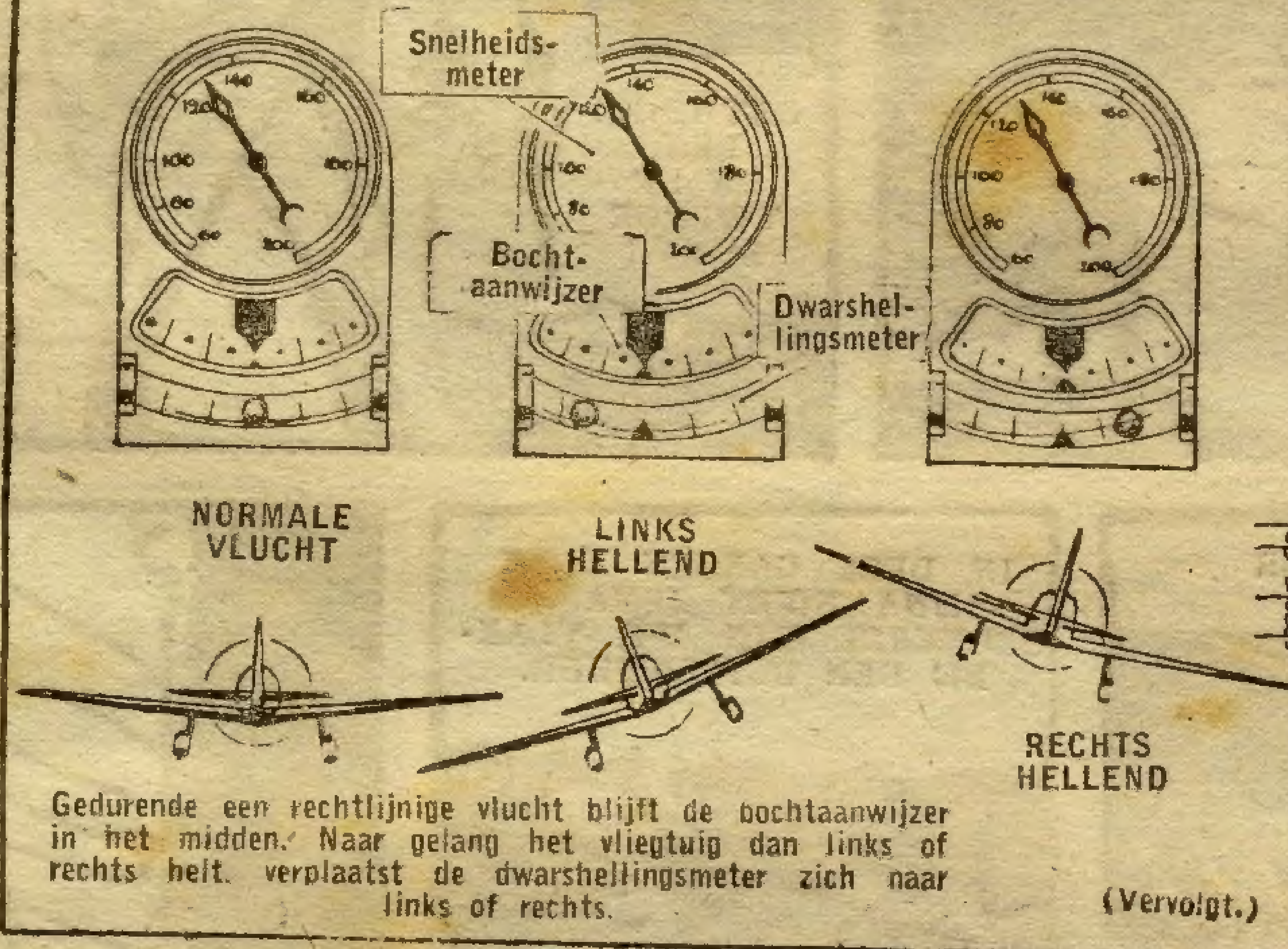
Hallo, hallo, jongens uit Temsche ! Laat u allen inschrijven in de Robbedoes Vliegclub bij Roger Buyens, Scheldestraat 96, Temsche.

VLIEGENDE VLAMING V 812. — De duiksnelheid van de Ju. 87 wordt door middel van remkleppen teruggebracht tot 5 à 600 Km./u. Op uw tweede vraag kunnen we niet antwoorden. De maximum snelheid van de Focke Wulf 190 bedraagt 600 Km./u. De maximum snelheid van de Vickers Spitfire bedraagt 587 Km./u. Inderdaad telt deze verordening ook voor de R. V. C. Aldus werden alle bestaande Eskaders ontbonden. Deze aanvraag kunt ge doen.

BOB.

WIJ LEEREN VLIEGEN...

ZIEHIER THANS EEN SAMENGESTELD VLIEGTUIGINSTRUMENT, DAT BESTAAT UIT EEN SNELHEIDSMETER, EEN BOCHTAANWIJZER EN EEN DWARSHELLINGSMETER.

Gedurende een rechtlijnige vlucht blijft de bochtaanwijzer in het midden. Naar gelang het vliegtuig dan links of rechts helt, verplaatst de dwarshellingsmeter zich naar links of rechts.

(Vervolgt.)

NONKEL RIK'S POPPENKAST IN GROOT-ANTWERPEN

Vrijdag, 6 Augustus, om 5 u., in de zaal « Eendracht », Lindenschesteenweg 1, Hove.

Zaterdag, 7 Augustus, om 5 uur, in de zaal « Sporting », Herenthalsche baan 310, Deurne-Zuid.

Zondag, 8 Augustus, om 3 u., in het Poppentheater, St.-Jacobsmarkt 25, Antwerpen.

Maandag, 9 Augustus, om 5.30 u., in de zaal « St. Jakob », Kerkstraat, Kapellen.

Dinsdag, 10 Augustus, om 5 u., in de zaal « Volksvriend », Putte-Grens.

Woensdag, 11 Augustus, om 5 u., in de zaal « Vox », Bredabaan 523, Merksem.

Donderdag, 12 Augustus, om 3 u., in de zaal « Renova », Antwerpschestraat, Lier.

Op het programma :

ROBBEDOES TEGEN JIM, DEN DIEF

Een dolle klucht ! Een stuk, dat alle rakkers zullen willen meevechten.

Prijzen der plaatsen : 3, 4 en 4,50 fr. Leden der Robbedoesclubs (R. C. of R. V. C.) hebben op vertoon van hun lidkaart 50 ctm. vermindering op alle vertooningen.

SNUFFELTJE (vervolg)

vond. De Robbedoesclub telt één, twee, drie..... 16.643 leden ! Wat zeggen jullie daarvan ! Dat we vooruitgaan, hé? We geraken nog zoo talrijk als de sterren, **DETECTIVE DJENITO** uit Wachtebeke ! ! ! (Thor's prijskamp gaat voorloopig niet door.) Het sterrenbeeld met de meeste sterren is de Draak, meen ik, met zestien sterren... Maar de Melkweg dan ? Die diepe witte zee, welke ons bij zomernacht tot peinzen stemt... ? ? ? Was onze club eens zoo talrijk als die ontelbare hemellichaampjes ? Dan zouden we zeker « machtig staan », hé, **SPOKENJAGER** uit Geeraardsbergen ? Het doet me denken aan het laatste stroofje van je « Rakkers oproep », dat ik voor je zieken vriend wil aanhalen :

Want dit zullen wij betrachten :
Onze club moet machtig staan !
Roept met ons, met volle krachten :
MET ROBBEDOES... VOORUIT ! VOORAAN !

Jullie SNUFFELTJE.

R. C.-CLUBNIEUWS

Om bij de Robbedoesclub van Mijlbeek te komen, kunnen onze rakkers zich laten inschrijven : Moorselbaan 170 en Langestraat 29 te **Aalst** ! 's Zondags van 9 tot 11 en in de week van 16 tot 19 uur.

Op vertoon van de lidkaart krijgen onze leden veel vermindering op de kleine boekerij van Rakiki, Groote Markt 3, **Aarschot.**

En enkele **voetbaluitslagen.**

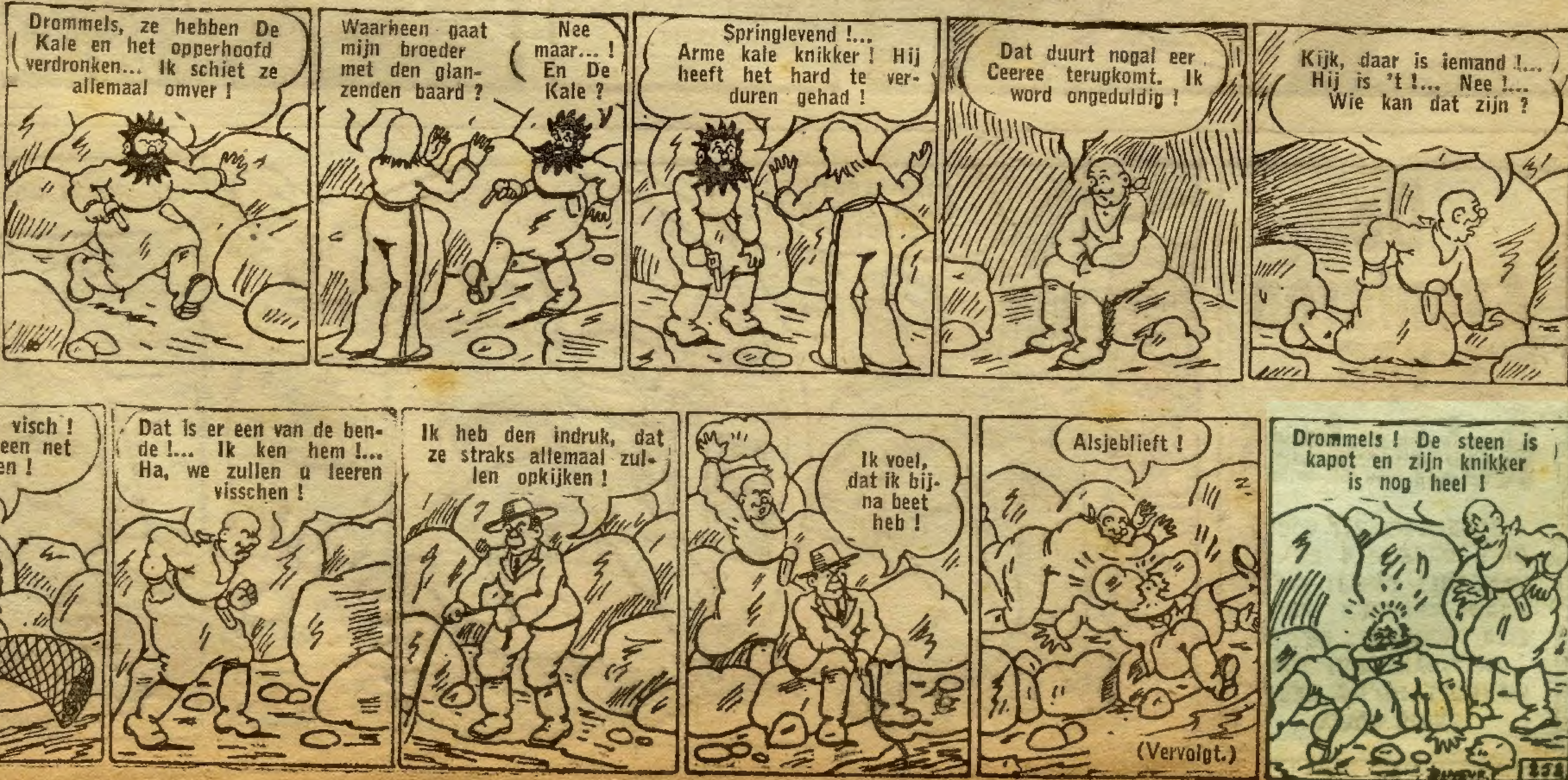
Mol :

F. C. Rob. Mol I - F. C. Kempische Ster	6-1
Rob. Mol Centrum II - Rob. Noord I	8-6
Robbedoes Mol II - Achterbosch II	1-6
Robbedoes Mol II - Achterbosch II	1-0
Robbedoes Mol I - Alberta I	1-4
Robbedoes Oost - Robbedoes Noord	10-7

Heusden :

Rob. Gentbrugge - Rob. Club Heusden	4-0

Alle rakkers van 12 tot 15 jaar uit **Blankenberge en omstreken**, welke iets voelen voor voetbal, kunnen zich laten inschrijven in de Robbedoesvoetbalclub « De lustige Robbedoesrakkers ». Briefje bezorgen : Jules de Troozlaan 42, of Weststraat 103.

DE BLAUWE SPERWER

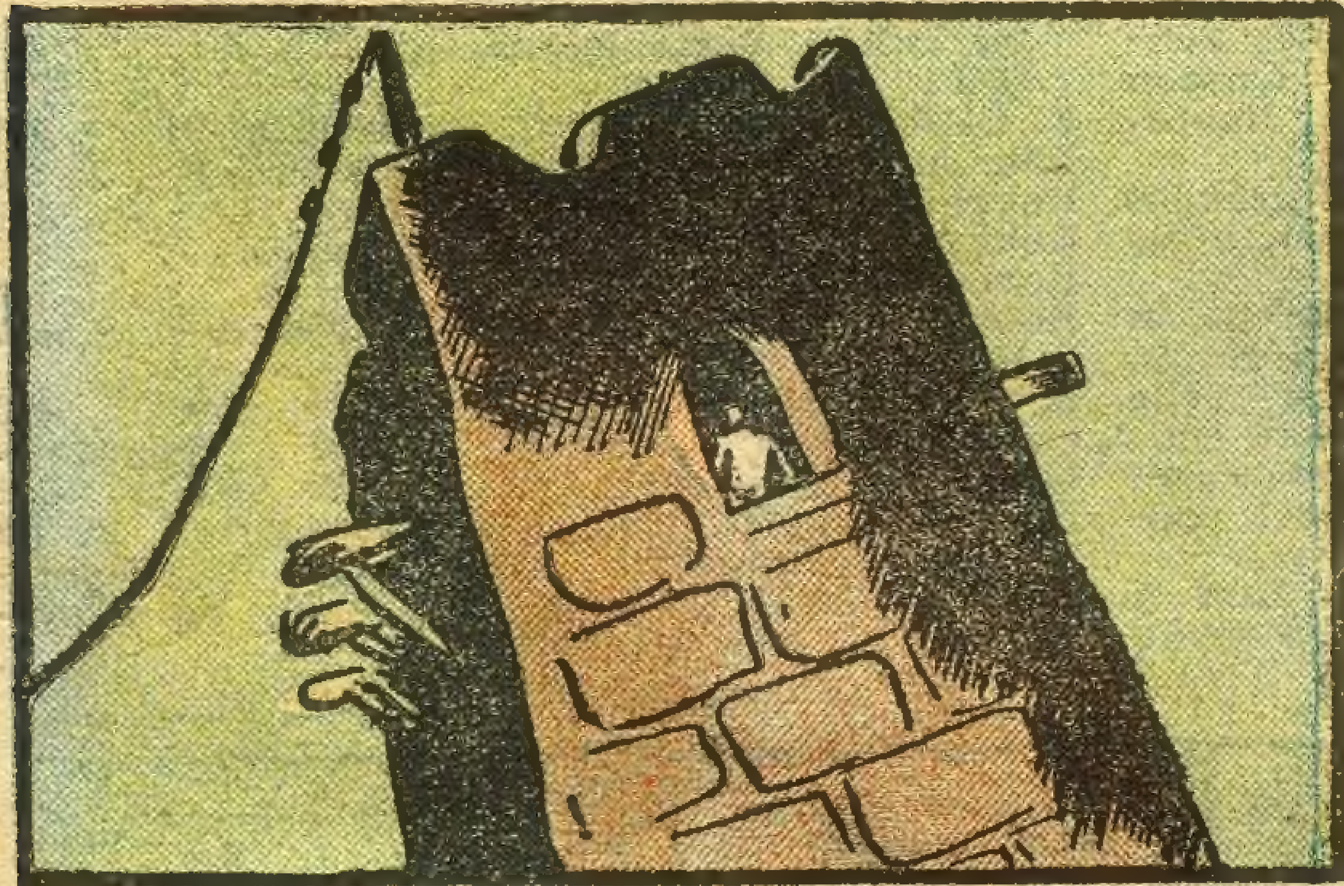

IN DE SCHADUW DER GEBOUWEN GLIJDEN DE VRIENDEN GERUISCHLOOS VERDER. ZONDER MOEILIJKHEDEN BEREIKEN ZE DE UITVALPOORT EN GAAN ONDER DEN TOREN DOOR, DIE DEN DUBBELEN MUUR DER TEMPELOMWALLING VERBINDT.

(Vervolgt.)

De Avonturen van Robbedoes

ROBBEDOES ZIT VOOR DRIE DAGEN IN DE GEVANGENIS, OMDAT HIJ TE HARD GEREDEN HEEFT. ZIJN VRIEND, DE ONZICHTBARE JAN TOK, WANDELT IN DE GEVANGENIS ROND...

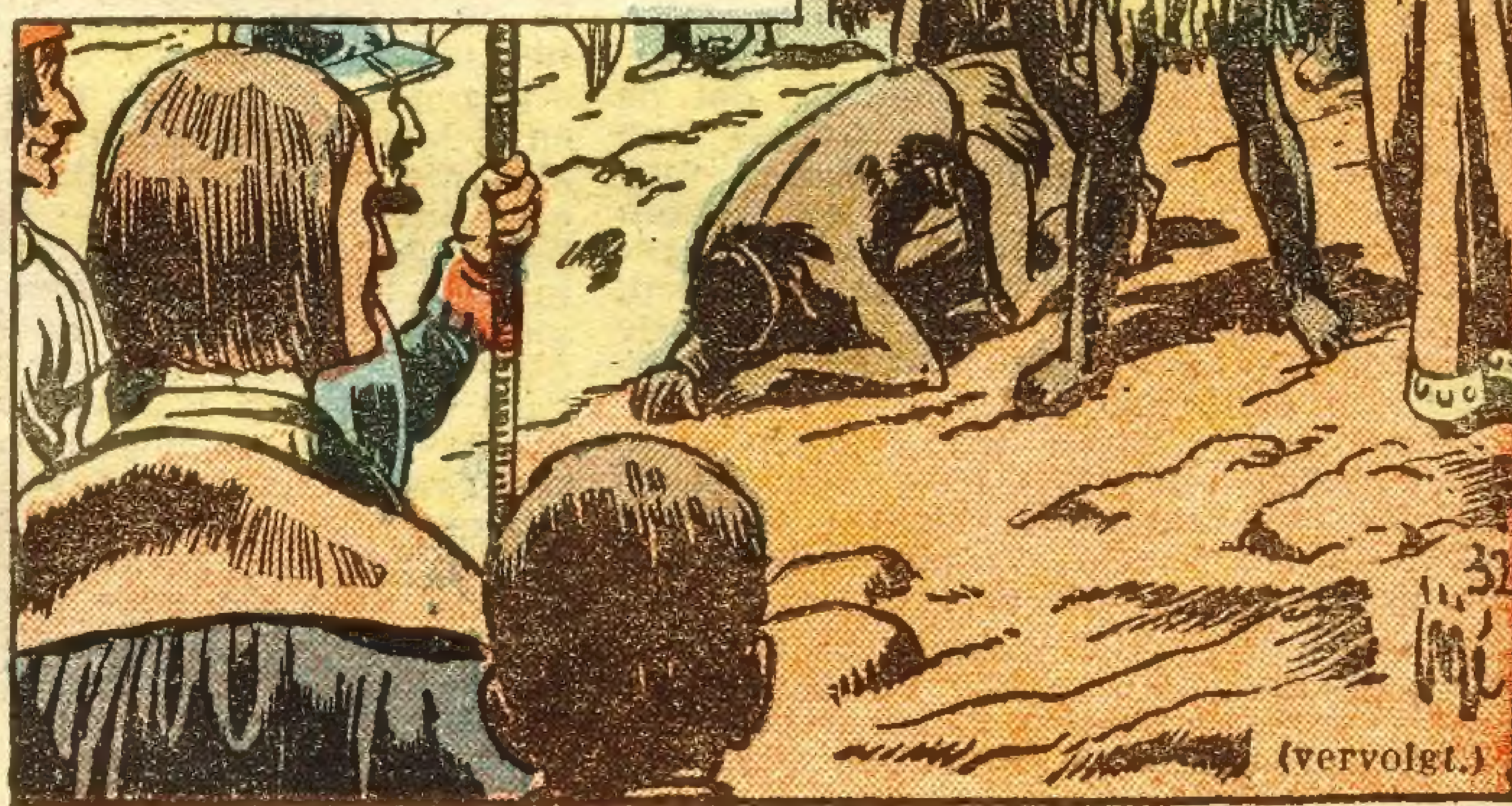

(Zie het vervolg op [illegible] bladzijde.)

Als de zee roept

door L. Victor V. Edmond

(Vervolg)

Vooral bij slecht of regenachtig weer moest men bij het naderen van land, met een zeilschip, voorzichtig te werk gaan, indien men onaangename verrassingen wilde vermijden.

Wij namen dan ook de gelegenheid te baat om, met peilingen bij de Kaap en op andere punten, de juiste positie van ons schip vast te stellen en dit te vergelijken met waarnemingen van de zon, om zoo den Greenwich-tijd te bepalen en met een zekere gerustheid de Golf van Californië te bevaren.

Santa-Rosalia lag nu nog slechts driehonderd mijl van ons. Om die plaats te bereiken hadden wij drie weken noodig, terwijl dezelfde afstand door een gewoon stoomschip in dertig uren kon afgelegd worden.

Hierdoor kan de lezer zich een denkbeeld vormen van de overvaart met een zeilschip ; bij zulke reizen wist men wel wanneer men vertrok, maar nooit wanneer men zou aankomen. Sedert wij het Kanaal hadden verlaten, hadden we slechts éénmaal een zeil en den rook van een stoomboot gezien.

Er was bijna geen wind in de Golf ; alleen nu en dan, bij het aanbreken van den dag en in den namiddag, een zuchtje, dat wegstierf zoodra de avondschemering intrad. De zeilen hingen slap en klapten met veel lawaai tegen het tuig door het deinen van het schip. Om toch maar een beetje te vorderen lieten wij de boot gedurig over stag gaan, maar ondanks dat laveeren wonnen wij den eenen dag een beetje « terrein », dat we den volgenden weer verloren, door de wisselvalligheid van de stroomingen.

In deze Golf zagen wij veel drijvende schilpadden. Zij oefenden een sterke aantrekkingskracht uit op een paar matrozen, die met den harpoen konden omgaan. Van op den boegspriet trachtten zij een drijvende schilpad te raken en zoo aan boord te krijgen.

De punt van den harpoen was al een paar maal op het harde schilddak afgeschampt, maar ten slotte gelukte het hun toch er een te vangen.

Het was nu feest aan boord. Wij lieten ons de schildpaddensoep en het vleesch goed smaken, evenals de eieren, waarvan wij er, tot onze verbazing, zoo maar vijf en zeventig — ieder zoo groot als de dooier van een kippenei — in het beest ontdekten.

Het heeft mij dikwijls verwonderd, dat de zeelui op de groote vaart er tijdens hun lange reizen nooit in slaagden visch te vangen, buiten nu en dan een haai of een boniet. Op visschersbooten heb ik later visschers gezien die, wanneer zij geen netten uithadden, in enkele oogenblikken met een simpel lijntje en een haak genoeg visch ophaalden voor den maaltijd van de bemanning.

Een paar malen zagen wij gedurende de volgende dagen een stoomschip. Het waren booten, die de vaart onderhielden tusschen Santa-Rosalia en havens, zooals Mazatlan of andere Mexikaansche steden.

Honderd zeven en vijftig dagen na het verlaten van Hamburg, kwam de « Falklandbank » in 't zicht van Santa-Rosalia. Zeilen werden dan geleidelijk ingenomen tot wij in den namiddag bijdraaiden en het anker lieten vallen in de haven, buiten den golfbreker.

In onze nabijheid zagen we verscheidene zeilschepen voor anker en binnen den golfbreker lag een groote stoomboot, die kopererts laadde dat afkomstig was uit de grote kopermijnen in deze streek.

Die mijnen werden uitgebaat door een groote Fransche maatschappij, die haar zetel had te Parijs en soms tot zeventien schepen met cokes onderweg had, bestemd voor de mijnen. In verband daarmede zag ik op zekeren dag op het kantoor dezer maatschappij, aan een der wanden, een reusachtige kaart, waarop met kleine vlaggetjes de positie der schepen werd aangeduid, waar men ze het laatst gepraaid of gezien had, en daarbij den datum.

Nadat alle zeilen geborgen waren en alles klaar was om te lossen, werd het een echte feestdag. De kapitein, die ondertusschen met de giek aan wal was geweest, had onze brieven en ook versche levensmiddelen meegebracht. Na een stevig maal met aardappelen, wat we in geen maanden meer gegeten hadden, werden de brieven voor de zooveelste maal herlezen. Sommige lagen hier al maanden, de laatste waren slechts veertien dagen van huis weg, en alle samen brachten ze ons veel nieuws, na al den tijd, dien wij op zee hadden doorgebracht. Het was dan ook zeer laat in den avond, voordat iedereen sliep.

Den volgenden morgen waren de lichters al vroeg ter plaatse. De luiken werden geopend en iedereen moest helpen lossen. Het groote ruim kwam het eerst aan de beurt. De eenen moesten de manden vullen, terwijl de anderen ze in de lichters moesten ledigen, met behulp van een speciaal daarvoor opgericht tuig. De tweede stuurman hield toezicht op dit werk. De zon was ook van de partij, het was gloeiend heet, en zooals wij daar stonden met slechts een broek aan en met naakt bovenlichaam, geleken wij veel op zwoegende galeislaven.

Cokes scheppen is erg moeilijk, zoodat we de meeste brokken met de hand in de manden moesten werpen. In onze nabijheid stond een emmer water, met havermout gemengd, om onzen dorst te lesschen. 's Middags kreeg ieder een oorlam (borreltje) uit het vaatje rum, dat steeds voor de bemanning aan boord werd gezonden, wanneer ze zelf moest lossen.

De eenige kans, die de leerlingen hadden om aan dit zware werk te ontsnappen, was onze beurt in de giek. Dit was een van de aangenaamste karweien. Vroeg in den morgen roeiden wij, in 't wit gekleed, met den hofmeester naar wal, die daar dan op de markt de provisies aankocht. Later op den dag, nadat we de boot goed gereinigd en in gereedheid gebracht hadden, diende ze om den kapitein naar wal of naar een ander schip te roeien, en dan was er ook steeds kans om een sigaretje te rooken.

's Avonds, nadat ieder zich gewasschen en andere kleederen aangetrokken had, volgde de ontspanning. Er werd muziek gemaakt en gezongen, terwijl anderen brieven schreven of een boek lazen.

's Zondags gingen wij soms aan wal om een wandeling te doen. Het gebeurde ook wel, dat de bemanning een « liberty day » of dag vrijaf kreeg. Dan ontving iedereen een voorschot van den kapitein en kleedde zich op zijn best.

Twee uur later kon het gebeuren, dat het stadje overhoop was gezet en de hulp van de politie moest ingeroepen worden. Het ging eens zelfs zoover, dat enkele van onze zeelieden zich in een herberg hadden gebarricadeerd na een meeningsverschil met den baas, een woesten Mexikaan. Er werd zelfs met flesschen geworpen. De politie, die opdaagde om de orde te herstellen, had geen gemakkelijke taak om onze mannen uit de drankgelegenheid te halen, ze op te leiden en in de « Caliboes », de plaatselijke gevangenis, op te sluiten.

Degenen, die in de giek van dienst waren en gelegenheid hadden om de gevangenen te zien die achter de tralies der gevangenis — een uitgeholde rots — zaten, brachten hun beschuit, versnapering, tabak, sigaretten en lucifers. Het overhandigen van deze waar ging natuurlijk met moeilijkheden gepaard, daar er steeds een schildwacht stond. De kans moest dan waargenomen worden om de pakjes te overhandigen, terwijl de bewaker een praatje maakte of voor een paar oogenblikken afwezig was. Ik behoef wel niet te zeggen. dat de gevangenen in hun ellendig verblijf voor dit alles zeer dankbaar waren.

De straf, die hun werd opgelegd, duurde gewoonlijk 'n veertiental dagen. Zij moesten dan overdag de straten reinigen met groote bezems. Met zware ijzeren ballen en ketens aan de enkels, vormden zij het mikpunt der belangstelling en werden ze dikwijls door de voorbijgangers en schoolkinderen uitgelachen. De kapitein deed natuurlijk al het mogelijke om ze daarvandaan en weer aan 't werk te krijgen, maar dat gelukte slechts voor enkele gevallen en het werk aan boord was des te erger voor de anderen.

Santa-Rosalia was een weinig aantrekkelijke haven. Er was niet veel te zien in de hobbelige straten van dit stadje, dat op roodachtige, barre aarde was gebouwd. Bijna heel de bevolking werkte er voor de Fransche kopermaatschappij. Eigenaardig was het, dat deze maatschappij, een echte cooperatieve instelling, een soort bons gebruikte, in plaats van geld. De huizen, winkels, haven, mijnen, alles scheen haar toe te behooren en alles werd er, voor zoover ik erover oordeelen kon, alleen met bons betaald.

Wanneer de leerlingen voor ontspanning aan wal gingen, waren ze gewoonlijk met tweeën. Op een Zondag was ik met een andere leerling aan wal en bemerkten wij in den tuin van een koffiehuis een groote menigte. Wij gingen dichterbij en stelden vast, dat deze samenscholing plaats greep om hanengevechten te zien, een sport of liever een ruw spel, dat in Mexico zeer geliefd was en dat aanleiding gaf tot weddenschappen. Mijn makker en ik besloten, zoo'n gevecht, hoezeer ook in strijd met onze begrippen van beschaving, eens bij te wonen, al was het maar om de opgewonden toeschouwers gade te slaan.

De hanen werden op een platform gebracht. Zij droegen kleine, maar puntige sporen en gingen elkaar onmiddellijk te lijf. Met de behendigheid van twee ervaren boksers dansten ze rond elkaar, een gunstige gelegenheid afwachtend, om den tegenstander te treffen. Zij gingen woest te werk en weldra droop het bloed van hun vleugels af, tot groote vreugde van de tierende omstaanders, waaronder zich zelfs vrouwen bevonden. Een der hanen kreeg een slag in een oog, dat weldra losbengelde. Dapper strompelde het arme dier op zijn tegenstander los en trachtte hem een doodelijken slag toe te brengen. Dit spelletje duurde totdat een der ongelukkige dieren voor goed bleef liggen. Dan werd er gehuild en gesakkerd door de toeschouwers en vaak kwam het tot hevige vechtpartijen, die soms zelfs met doodslag eindigden.

Aan wal vonden wij eigenlijk weinig vermaak, daarom zaten we meer thuis aan boord met een goed boek. Soms werd de eentonigheid verbroken, wanneer onze kapitein een bezoek bracht aan boord van schepen die aankwamen of afzeilden. Ook hadden wij dan wat verzet, en ook af en toe een feestdag. Er werden dan allerlei vermakelijkheden ingericht, waaronder roeiwedstrijden onder de bemanning der in de haven liggende schepen.

Dan werd er een admiraalschip gekozen, waar de kapiteins en hun echtgenooten, die soms mee op reis gingen, een wedstrijdcommissie vormden.

De gieken of booten, die in reeksen werden ingedeeld, werden al dagen tevoren goed nagezien. Deze werden aan den buitenkant glad geschuurd en zelfs werd de bodem ingevet ; van binnen werd alles geschilderd, gevernist en opgepoetst. Dit, om een goeden uitslag te bekomen en er tevens fijntjes uit te zien.

Op den dag der feestelijkheden waren alle schepen met de kleurige seinvlaggen getooid. De bewoners van Santa-Rosalia mochten de wedstrijden bijwonen, terwijl de kapiteins, de notabelen van het stadje en de dames zich onder de zonnetenten op de kampanje van het admiraalschip bevonden.

De roeiers waren allen op hun post en zagen er knap uit in hun witte broeken en fijne hemden. Met spanning wachtten zij op het vertreksein.

Plots weerklonk een revolverschot. De wedstrijd was begonnen. Met krachtige riemslagen kwamen de booten, met hun nationale vlaggetjes, die lustig achteraan wapperden, in beweging. Alle krachten werden nu ingespannen om het eerst een verwijderde boei te bereiken, te ronden en daarna naar het vertrekpunt terug te keeren, terwijl de toeschouwers het niet aan aanmoedigingen lieten ontbreken. De winnaars werden dan luidruchtig toegejuicht.

Na het roeien kwamen de zwemwedstrijden aan de beurt en ten slotte volgde de prijsuitreiking. Voor de winnaars waren er sigaren, sigaretten, tabak en drank. Maar ook de anderen werden niet vergeten. Aan boord der verschillende schepen was er een lekker hapje bereid en op het admiraalschip werd er tot laat op den avond gedanst. Aldus eindigde een dag van feest en vreugde, om 's anderendaags weer aan het lossen van de cokes te beginnen.

Van tijd tot tijd hadden wij ook met stormen af te rekenen ; er kon dan geen lading gelost worden, daar het schip te veel slingerde en stampte. Wij lagen in zeventien vadem water en vierden meer kabel uit ; soms waren we zelfs verplicht het tweede anker te laten vallen, om te voorkomen, dat het schip op de rotsen dreef, die onder den lijwal lagen. Wanneer de storm luwde, kon men de meeste schepen weer onder zeil zien gaan en manœuvreeren om weer hun ankerplaats te bereiken, want bijna alle waren in het begin op drift gegaan. Zoo'n storm veroorzaakte soms een verlies van eenige dagen.

Na weken hard werk in de hitte en het stof, was eindelijk de laatste mand cokes onder groot gejuich gelost en kon er overgegaan worden tot het innemen van ballast, bestaande uit zware rotsblokken, groote steenen en afval uit de kopermijnen.

Eerst moesten wij de slingerschotten in het ruim gereedmaken. De onze waren samengesteld uit zware dikke planken, die in het midden van het schip opgericht werden, ter hoogte van den ballast, om het verschuiven hiervan te verhinderen, voor het geval, dat het schip hevig zou gaan slingeren of overliggen.

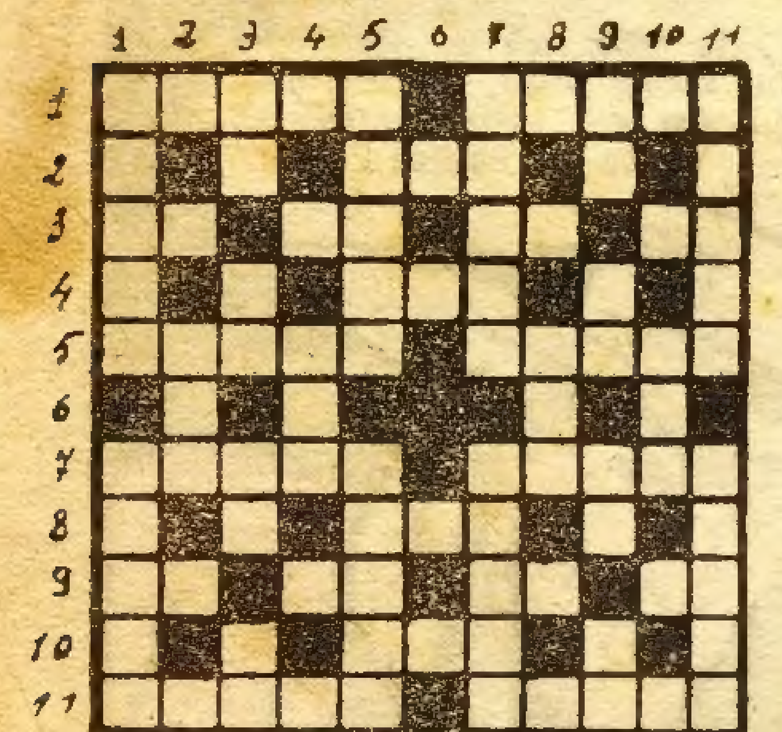
Die steenen en afval werden ook gebruikt om den golfbreker te verlengen, daar de maatschappij een grootere binnenhaven wenschte te bekomen, waar de schepen veilig en zonder tijdverlies hun lading zouden kunnen lossen of laden.

(Wordt vervolg

DON BOSCO, Robbedoes Nummer Eén

DON BOSCO !!!
WAAROM ZIJT GE ZOO OPGEWONDEN ?
ER ZIJN RELLETJES IN DE STAD !... HET VOLK IS IN OPROER TEGEN DE PRIESTERS! ZE HEBBEN DE RUITEN VAN EEN KLOOSTER INGEGOOID... IK BEN BANG, DAT ZE..
WIJ HEBBEN NIETS TE VREEZEN... ONZE STICHTING BEOOGT ENKEL HET WELZIJN VAN HET VOLK... DUS... !!!
BEVALT HET OPSTOOTJE U ?
HET GAAT PRACHTIG !
HET VOLK IS ZOO DOM !... 'N HANDIGE ...ERSCAMPAGNE... EEN PAAR REDEVOERINGEN... EENIGE OPRUIERS EN ZE SCHIETEN IN VUUR EN VLAM !
ALS ZE ONZE RICHTLIJNEN NU MAAR VOLGEN! IK WACHT OP 'N VERSLAG !
ALLES GAAT NAAR WENSCH... ER IS MAAR EEN ZWAKKE PLEK..
EN DAT IS???
DON BOSCO EN ZIJN WERK HIJ IS ZOO POPULAIR DAT.
WABLIEFT ? ! ! ... MAAR HEM MOETEN WE JUIST HEBBEN !... HET MOET BESLIST !... ALLES MOET VERNIETIGD WORDEN... ZIJN SCHOOL, ZIJN WERKPLAATSEN, ZIJN DRUKKERIJ... ZIJN KERK... EN HIJZELF ERBIJ, ALS HET KAN !...
DAT IS GAUW GEZEGD... MAAR HOE ?
KAN ME NIET SCHELEN HOE! MAAR HET MOET GEBEUREN !
WEG ERMEE !
KOMT, MANNEN !... IK KEN HIER IN DE BUURT EEN HEEL PASTOORSNEST !
DON BOSCO, ZE NADEREN !..
VERTROUW OP O. L. HEER !
BEUKT DE DEUR IN !

(Vervolgt.)

KRUISWOORDRAADSEL Nr. 230

ONZE KRUISWOORDRAADSELS

HORIZONTAAL :

1 : Beeldraadsel. - Bodem. — 2 : Kever. — 3 : Voorvoegsel. - Voorzetsel. - Rund. - Uitroep. — 4 : Landmaat. — 5 : Plavei. - Lus aan een knoopsgat. — 7 : Politiedienaar. - Brandewijn. — 8 : Knaagdier. — 9 : Voegwoord. - Voorzetsel. - Bijwoord. - Muzieknoot. — 10 : Afgemat. — 11 : Tooneelstuk. - Voetpunt.

VERTIKAAL :

1 : Keersluis. - Roofvogel. — 2 : Gevaarlijk. — 3 : Insekt. - Landbouwgerief. - Lengtemaat. - Muzieknoot. — 4 : Getal. — 5 : Metaal. - Deelteeken. — 7 : Uitdrukking van beleefdheid. - Nederlandsch schilder (Leiden 1626-1679). — 8 : Gemalen eikenschors. — 9 : Gemeente in de prov. Luxemburg. - Voorzetsel. - Reeds. - Idem. — 10 : Wollen pluisje op een kleedingstuk. — 11 : Duivel. - IJzerenweg.

GEEN WONDER !

Het schip kreeg een lek.

— Iedereen aan de pompen ! riep de kapitein.

Een matroos was er, die werkte, alsof hij er een millioen mee verdienen kon, en toen het gevaar was geweken, werd hij luid door den kapitein geprezen.

— Jack, zei hij, zoo heb ik nog nooit zien pompen ! Wat was je vooraleer je matroos werd ?

— Melkboer ! antwoordde Jack.

OPLOSSING VAN Nr. 229.

DE ROODE RUITER

BLIJFT TOCH ALLEBEI KALM !
Ik laat me door zoo'n boekenworm niet de les lezen !
Hier, pak vast, dan spreken we er niet meer over !
En pas voortaan op voor boekenwormen, Trevor ! En nu, pak u weg !
Die schoolmeester heeft Decker afgerost, Kleine Bever.
Misschien hij denken, Decker is Fox !
Proficiat, Trevor ! Wat 'n vuisten !
Dag, Red ! Hebt ge Fox gevonden ?
NEEN, HIJ HEEFT ME BEETGENOMEN ! MAAR IK HEB EEN TROEF : IK WEET, WIE HIJ IS !
Hm !... Maar ge kunt het niet bewijzen, als ge hem niet op heeterdaad betrapt... En ik weet hoe !
HET SCHIJNT ME, DAT GE GOED KUNT RADEN, WAAR FOX ZIJN VOLGENDEN SLAG ZAL SLAAN, SCHOOLMEESTER !
Ik bewonder uw scherpzinnigheid ! Wat is zijn volgende onderneming ?
Het lijkt me logisch, dat hij zal probeeren de hand te leggen op de loongelden voor de zilvermijnen, die morgen met den trein aankomen !
Dank u, Trevor, ik zal er zijn !
Ge doet beter met Decker in het oog te houden. Hij gaat zoo dikwijls uit !
Red !... Even wachten... Ik iets weten !
Het paard van schoolmeester bezweet zijn... Als na snellen rit... Wat gij denken ?
Ik denk, dat ge weer naar school moet, Kleine Bever... om den schoolmeester in 't oog te houden !

OM EEN BEETJE VAN DEN SCHRIK TE BEKOMEN...
HE, CIPIER, SAMEN KLINKEN ???
?
LIEVE DEUGD !
OP UW GEZONDHEID, VRIEND !
ROB-VEL
(Vervolgt.)

Uitg. J. Dupuis, Zonen en Co., Ommeganckstr. 21, Antwerpen. — H. R. Antwerpen 79.317.